

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

کتاب کار تأسیسات حرارتی

رشته : تأسیسات

زمینه : صنعت

شاخه آموزش فنی و حرفه‌ای

شماره درس : ۱۸۶۱

عنوان و نام پدیدآور : لیلaz مهرآبادی، امیر

تأسیسات حرارتی کتاب کار [کتاب‌های درسی] : ۴۶۱/۳ رشته تأسیسات، زمینه صنعت، برنامه‌ریزی محتوا و نظارت بر تألیف دفتر تالیف کتاب‌های درسی فنی و حرفه‌ای و کارداش؛ مؤلف : امیر لیلaz مهرآبادی؛ وزارت آموزش و پرورش، سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی.

مشخصات نشر : تهران : شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران، ۱۳۹۴.

مشخصات ظاهری : ص. ۲۲۴ : مصور (رنگی)، جدول (رنگی)، ۲۷×۵/۲۰

فروست : نظام جدید آموزش متوسطه، شاخه آموزش فنی و حرفه‌ای؛ شماره درس ۱۸۶۱

شابک : ۹۷۸-۹۶۴-۵۲۱۴۵-۸

وضعیت فهرست‌نویسی : فیبا

یادداشت : چاپ قبلی : گوش نو، ۱۳۹۰، کتابنامه : ص. ۲۲۴.

موضوع : تأسیسات

شناسه افزوده : لیلaz مهرآبادی، امیر - الف - سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی ب - دفتر تالیف کتاب‌های درسی فنی و حرفه‌ای و کارداش - ج - اداره کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی

ردیبدنی کنگره : ۱۳۹۲ TH ۱۰/۲

ردیبدنی دیوبی : ۳۷۳ ک ۴۶۱/۳

شماره کتاب‌شناسی ملی : ۳۰۹۷۸۴۵

همکاران محترم و دانش آموزان عزیز :

پیشنهادات و نظرات خود را درباره محتوای این کتاب به نشانی
تهران - صندوق پستی شماره ۴۸۷۴/۱۵ دفتر تألیف کتاب های درسی
فنی و حرفه ای و کاردانش، ارسال فرمایند.

info@tvoccd.medu.ir

پیام نگار(ایمیل)

www.tvoccd.medu.ir

وب گاه (وب سایت)

محتوای این کتاب در کمیسیون تخصصی رشتۀ تأسیسات دفتر تألیف کتاب های درسی فنی و
حرفه ای و کاردانش تأیید شده است.

وزارت آموزش و پرورش سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی

برنامه ریزی محتوا و نظارت بر تألیف : دفتر تألیف کتاب های درسی فنی و حرفه ای و کاردانش
نام کتاب : کتاب کار تأسیسات حرارتی - ۴۶۱/۳

شماره درس : ۱۸۶۱

مؤلف : امیر لیلаз مهرآبادی

اعضای کمیسیون تخصصی : داود بیطری فان، سید حسن میر منتظری، حسن ضیغمی، رضا افشاری نژاد، محمد قربانی،
احمد آقازاده هریس و امیر لیلaz مهرآبادی

نظارت بر چاپ و توزیع : اداره کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی

تهران : خیابان ایرانشهر شمالی - ساختمان شماره ۴ آموزش و پرورش (شهید موسوی)

تلفن : ۰۹۱۶۱-۸۸۸۳۱۱۶۱، دورنگار : ۰۹۲۶۶-۸۸۳۰، کد پستی : ۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹

وب سایت : www.chap.sch.ir

صفحه آرا و گرافیک : بهنام امینی بیدختی، روبرت پترس برگان

رسام : ابوالفضل شریفیان، بهنام امینی بیدختی، روبرت پترس برگان

طراح جلد : محمدحسن معماری

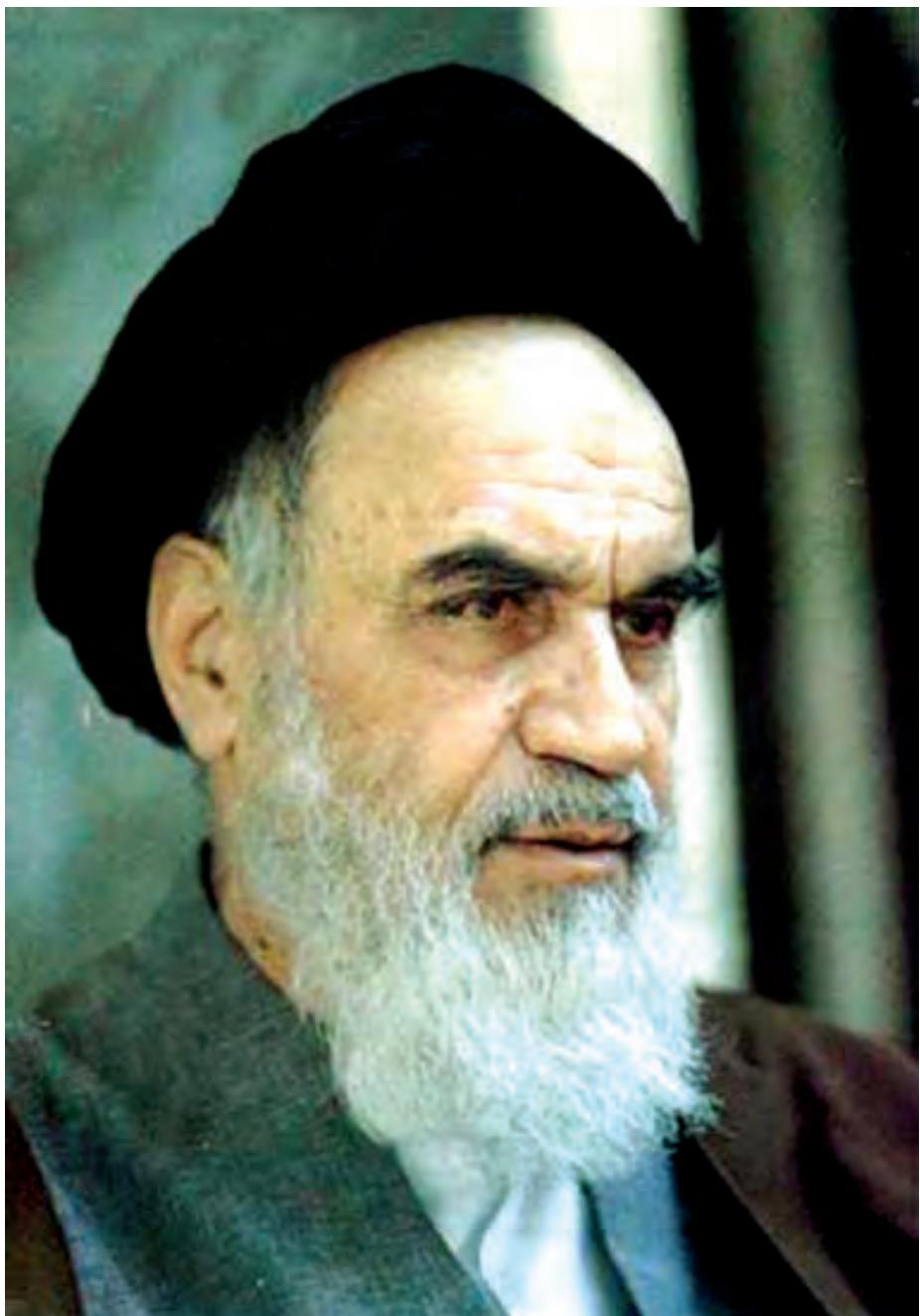
ناشر : شرکت چاپ و نشر کتاب های درسی ایران : تهران - کیلومتر ۱۷ جاده مخصوص کرج - خیابان ۶۱ (دارو پیش)

تلفن : ۰۵-۴۴۹۸۵۱۶۱، دورنگار : ۰۴۴۹۸۵۱۶۰، صندوق پستی : ۳۷۵۱۵-۱۳۹

چاپخانه : خجسته

سال و نوبت چاپ : چاپ دوم ۱۳۹۴

حق چاپ محفوظ است.

زندگی در دنیای امروز، زندگی در مدرسه اراده است، و سعادت و شقاوت هر انسانی به اراده همان انسان رقم می خورد. اگر بخواهید عزیز و سر بلند باشید باید از سرمایه عمر و استعدادهای جوانی استفاده کنید و با اراده و عزم راسخ به طرف علم و عمل و کسب دانش حرکت نمایید.

امام خمینی «قدس سرّه الشّریف»

فهرست مطالب

فصل اول – انتقال گرما

۱	.....	فصل اول در یک نگاه
۲	.....	* گرما (حرارت)
۲	.....	* دما (درجه حرارت)
۲	.....	* واحد سنجش گرما
۴	.....	* گرمایی ویژه
۷	.....	* توان گرمایی
۸	.....	* انتقال گرما
۹	.....	* روش‌های انتقال گرما
۱۱	.....	* انتقال گرما از یک جدار

فصل دوم – محاسبات بار گرمایی ساختمان

۱۴	.....	فصل دوم در یک نگاه
۱۵	.....	* شرایط طرح هوای داخل
۱۵	.....	* شرایط طرح هوای خارج
۱۵	.....	* ضریب کلی انتقال گرمایی جدارها (U)
۱۸	.....	* اتلاف گرمایی از دیوار، در و پنجره
۲۰	.....	* اتلاف گرمایی از سقف
۲۲	.....	* انتقال گرما از دیوارها و کف متصل به زمین
۲۵	.....	* اتلاف گرمایی در اثر نفوذ هوا از درزها
۳۱	.....	* ضریب موقعیت
۳۲	.....	* ضریب تناوب
۳۲	.....	* ضریب ارتفاع
۳۴	.....	* برگ محاسباتی نمونه

فصل سوم – سیستم‌های حرارت مرکزی

۴۴	.....	فصل سوم در یک نگاه
۴۵	.....	* انواع سیستم‌های حرارت مرکزی
۴۵	.....	* سیستم حرارت مرکزی با آب گرم
۴۵	.....	* انواع سیستم حرارت مرکزی با آب گرم

۴۵	.....*	قسمت‌های مختلف سیستم حرارت مرکزی با آب گرم
۴۵	.....*	شرح سیستم
۴۶	.....□	جدول کلمات متقاطع (شماره‌ی ۱)

فصل چهارم – دستگاه‌های پخش کننده گرما

۴۷	.....*	فصل چهارم در یک نگاه
۴۸	.....*	انواع دستگاه‌های پخش کننده گرما
۴۸	.....*	انواع رادیاتور از نظر جنس
۴۸	.....*	رادیاتور چدنی
۴۸	.....*	رادیاتور فولادی
۴۸	.....*	رادیاتور آلومینیومی
۴۸	.....*	شیر رادیاتور
۴۸	.....*	شیر رادیاتور ترمومتراتیکی
۴۸	.....*	شیر هواگیری رادیاتور
۴۸	.....*	زانو قفلی رادیاتور
۴۹	.....*	محاسبه سطح گرمایی و تعداد پره‌های مورد نیاز رادیاتور
۴۹	.....*	محاسبه توان گرمایی یک مترمربع رادیاتور
۵۱	.....*	انتخاب رادیاتور
۵۴	.....*	یونیت هیتر و ساختمان آن
۵۴	.....*	فن کویل و ساختمان آن
۵۵	.....*	انواع فن کویل از نظر مقدار هوادهی
۵۷	.....*	صرفه‌جویی در مصرف انرژی دستگاه‌های پخش کننده گرما

فصل پنجم – سیستم انتقال آب گرم

۵۸	.....*	فصل پنجم در یک نگاه
۵۹	.....*	اجزای سیستم انتقال آب گرم
۵۹	.....*	روش‌های لوله‌کشی سیستم حرارت مرکزی با آب گرم
۵۹	.....*	سیستم لوله‌کشی با برگشت مستقیم
۵۹	.....*	سیستم لوله‌کشی با برگشت معکوس
۶۱	.....*	سیستم لوله‌کشی مختلط
۶۴	.....*	محاسبه شبکه لوله‌کشی حرارت مرکزی با آب گرم
۶۵	.....*	طرز استفاده از جدول تبدیل واحد فشار

۶۷	* محاسبه دبی حجمی آب با استفاده از تلفات گرمایی .....
۷۰	* محاسبه قطر لوله‌ها در سیستم حرارت مرکزی با آب گرم .....
۷۶	* محاسبه افت فشار در شبکه لوله‌کشی .....
۷۹	* موتور پمپ جریانی (سیر کولاتور) .....
۸۰	* محاسبه قدرت مصرفی پمپ .....
۸۳	* محاسبه و انتخاب پمپ جریانی .....

فصل ششم - دستگاه‌های آب گرم مصرفی

۹۶	فصل ششم در یک نگاه .....
۹۷	* انواع مخازن آب گرم .....
۱۰۲	امتحان درس تأسیسات حرارتی - پایان نیمه‌ی اول - دی‌ماه (زمان ۶۰ دقیقه) .....
۱۰۴	امتحان درس تأسیسات حرارتی - پایان نیمه‌ی اول - دی‌ماه (زمان ۱۲۰ دقیقه) .....
۱۰۶	* محاسبه‌ی مقدار آب گرم مصرفی و حجم مخزن آب گرم .....
۱۱۱	* محاسبه ظرفیت حرارتی مخزن آب گرم .....
۱۱۳	* پمپ سیر کولاتور برگشت آب گرم مصرفی .....
۱۱۶	* صرفه‌جویی در مصرف آب و انرژی دستگاه‌های آب گرم مصرفی .....
۱۱۸	جدول کلمات متقطع (شماره‌ی ۲) .....

فصل هفتم - دستگاه‌های مولد آب گرم

۱۱۹	فصل هفتم در یک نگاه .....
۱۲۰	* انواع دیگ از نظر نوع سیال .....
۱۲۰	* انواع دیگ از نظر جنس .....
۱۲۰	* محاسبه ظرفیت و انتخاب دیگ .....
۱۲۲	* انتخاب دیگ چدنی .....
۱۲۴	* انتخاب دیگ آب گرم فولادی .....
۱۲۵	* محاسبه و انتخاب مشعل گازوئیلی .....
۱۲۷	* محاسبه مصرف سوخت مشعل .....
۱۲۸	* مشعل گازی اتمسفریک .....
۱۳۰	* مشعل گازی دمنده‌دار .....
۱۳۲	* هوای احتراق .....
۱۳۳	* دودکش .....
۱۳۳	* عوامل مؤثر در کارکرد صحیح دودکش .....

فصل هشتم - مخزن‌های گازوئیل و انبساط

۱۳۶	فصل هشتم در یک نگاه
۱۳۷	* انواع مخزن گازوئیل از نظر محل نصب
۱۳۸	* لوله‌کشی گازوئیل
۱۳۸	* انواع سیستم تغذیه مشعل
۱۳۹	* محاسبه حجم مخزن گازوئیل
۱۴۱	* انتخاب مخزن گازوئیل
۱۴۳	* مخزن انبساط
۱۴۴	* محاسبه حجم مخزن انبساط باز
۱۴۶	* محاسبه قطر لوله رفت و برگشت مخزن انبساط باز

فصل نهم - نشان‌دهنده‌ها و کنترل کننده‌ها

۱۵۰	فصل نهم در یک نگاه
۱۵۰	* دماسنج‌ها
۱۵۰	* فشارسنج‌ها
۱۵۶	* وسایل نشان‌دهنده سطح مایع
۱۵۶	* کنترل کننده‌ها
۱۵۶	* انواع حس کننده‌های ترموموستات
۱۵۶	* انواع ترموموستات سیستم حرارت مرکزی
۱۵۷	* شرایط محل نصب ترموموستات اتاقی
۱۵۷	* انواع کنترل کننده‌های فشار در سیستم حرارت مرکزی
۱۵۸	* کنترل کننده‌های سطح
۱۵۸	* رله‌های مشعل
۱۵۸	* رله‌ی مشعل گازوئیلی
۱۵۹	* رله‌ی مشعل گازی دمنده‌دار
۱۶۰	جدول کلمات متقطع (شماره‌ی ۳)

فصل دهم - سیستم حرارت مرکزی با هوای گرم

۱۶۱	فصل دهم در یک نگاه
۱۶۲	* محاسبه مقدار هوای لازم
۱۶۴	* اجزای سیستم حرارت مرکزی با هوای گرم

۱۶۴	.....*	دستگاههای مولد هوای گرم
۱۶۴	.....*	روش‌های گرم کردن هوای در سیستم حرارت مرکزی با هوای گرم
۱۶۵	.....*	اجزای کوره‌ی هوای گرم (مبدل شعله مستقیم)
۱۶۵	.....*	انواع مشعل کوره‌ی هوای گرم
۱۶۵	.....*	محاسبه توان گرمایی کوره‌ی هوای گرم
۱۷۰	.....*	انتخاب کوره‌ی هوای گرم

فصل یازدهم – تکیه‌گاهها

۱۷۱	.....	فصل یازدهم در یک نگاه
۱۷۲	.....*	عوامل مؤثر در تعیین فاصله بین دو تکیه‌گاه مجاورهم
۱۷۴	.....*	آویز رکابی قابل تنظیم

فصل دوازدهم – عایق‌کاری

۱۷۶	.....	فصل دوازدهم در یک نگاه
۱۷۷	.....*	انواع عایق
۱۷۷	.....*	انواع عایق حرارتی
۱۷۷	.....*	انواع عایق هدایتی گرما
۱۷۸	.....*	شرایط عایق‌کاری لوله‌ها، کانال‌های هوا و مخازن
۱۷۹	.....*	عایق صدا
۱۸۰	.....*	عایق‌کاری
۱۸۰	.....*	عایق‌کاری لوله‌ها
۱۸۲	.....	جدول کلمات متقطع (شماره‌ی ۴)

فصل سیزدهم – گازرسانی

۱۸۳	.....	فصل سیزدهم در یک نگاه
۱۸۴	.....*	گازرسانی
۱۸۵	.....*	قسمت‌های اصلی رگولاتور گاز
۱۹۱	.....*	عوامل مؤثر در محاسبه قطر لوله‌ی گاز

فصل چهاردهم - دستگاه‌های گازسوز

۲۰۰	فصل چهاردهم در یک نگاه
۲۰۱	* انواع مشعل‌های گازسوز
۲۰۱	* اجزای شیر ترمولکتریک
۲۰۳	* پکیج
۲۰۳	* مزایای پکیج دیواری یا شوفاژ دیواری
۲۰۳	* معایب پکیج دیواری یا شوفاژ دیواری
۲۰۴	* اجزای پکیج گازی دیواری
۲۰۸	* اجزای پکیج زمینی
۲۰۹	□ جدول کلمات متقطع (شماره‌ی ۵)
۲۱۰	واژه‌نامه انگلیسی به فارسی
۲۲۲	واژه‌نامه فارسی به انگلیسی
۲۳۴	منابع

جدول زمانبندی کتاب کار

شماره هفته	شماره صفحات کتاب تاسیسات حرارتی	موضوع
۱	۷ تا ۱	گرما، دما، اندازه‌گیری دما، واحد سنجش دما و گرمای ویژه
۲	۷ تا ۱۱	توان گرمایی، انتقال گرما و روش‌های انتقال گرما
۳	۱۱ تا ۱۴	انتقال گرما از یک جدار، عایق‌کاری گرمایی (گرمابندی)
۴	۱۵ تا ۲۰	اتلاف گرمایی از دیوار، در و پنجره
۵	۲۰ تا ۲۵	اتلاف گرمایی از سقف
۶	۲۵ تا ۳۰	اتلاف گرمایی در اثر نفوذ هوا
۷	۳۰ تا ۳۴	ضرایب تصحیح در محاسبات بار گرمایی
۸	۳۴ تا ۳۶	برگ محاسباتی
۹	۴۳ تا ۱۵	کل فصل دوم (محاسبات بار گرمایی)
۱۰/۱	۴۴ تا ۴۶	فصل سوم (سیستم‌های حرارت مرکزی)
۱۰/۲	۴۸ تا ۵۴	رادیاتورها و انواع آن
۱۱/۱	۵۴ تا ۵۸	یونیت هیتر و فن کویل
۱۱/۲	۵۸ تا ۶۴	سیستم‌های لوله‌کشی
۱۲	۶۴ تا ۷۹	محاسبه شبکه‌ی لوله‌کشی حرارت مرکزی
۱۳	۷۹ تا ۸۳	موتور پمپ جریانی
۱۴	۸۳ تا ۹۳	محاسبه و انتخاب پمپ
۱۵/۱	۹۳ تا ۹۶	انبساط لوله‌ها و ارتعاش در لوله‌کشی
۱۵/۲	۹۶ تا ۱۰۶	مخزن دوجداره و کویلی
۱۶	۱۰۶ تا ۱۱۸	محاسبه مقدار آب گرم مصرفی
۱۷/۱	۱۱۹ تا ۱۲۵	دیگ‌ها
۱۷/۲	۱۲۵ تا ۱۲۸	مشعل‌های گازوئیلی
۱۸	۱۲۸ تا ۱۳۲	مشعل‌های گازی

ادامه جدول زمان‌بندی کتاب‌کار

موضوع	شماره صفحات کتاب تأسیسات حرارتی	شماره هفته
دودکش	۱۳۶ تا ۱۳۲	۱۹/۱
مخزن گازوئیل	۱۳۸ تا ۱۳۷	۱۹/۲
لوله‌کشی گازوئیل و محاسبه حجم مخزن	۱۴۳ تا ۱۳۸	۲۰
مخزن انبساط	۱۴۸ تا ۱۴۳	۲۱/۱
نشان‌دهنده‌ها	۱۵۴ تا ۱۴۸	۲۱/۲
ادامه‌ی نشان‌دهنده‌ها و کنترل کننده‌ها	۱۵۸ تا ۱۵۴	۲۲
رله‌ی مشعل‌ها	۱۶۰ تا ۱۵۸	۲۳/۱
سیستم حرارت مرکزی با هوای گرم	۱۶۴ تا ۱۶۱	۲۳/۲
دستگاه‌های مولد هوای گرم	۱۶۵ تا ۱۶۴	۲۴
محاسبه قدرت حرارتی کوره‌ی هوای گرم	۱۷۰ تا ۱۶۵	۲۵/۱
تکیه‌گاه‌ها	۱۷۶ تا ۱۷۱	۲۵/۲
عایق‌کاری	۱۸۲ تا ۱۷۶	۲۶/۱
گازرسانی	۱۸۴ تا ۱۸۳	۲۶/۲
انشعاب گاز، کنتور و رگولاتور	۱۸۶ تا ۱۸۴	۲۷
محاسبه لوله‌کشی گاز	۱۹۹ تا ۱۸۶	۲۸
دستگاه‌های گازسوز	۲۰۲ تا ۲۰۰	۲۹
ساختمان پکیج گازی و ایمنی	۲۰۹ تا ۲۰۳	۳۰

تذکر: نیمسال اول شامل ۱۵ هفته می‌باشد و در این نیمسال تا پایان صفحه‌ی ۹۲ کتاب تأسیسات حرارتی می‌بایستی مطالعه و تمرین شود. در امتحان پایان نوبت دوم که به صورت نهایی کشوری برگزار می‌شود، کل کتاب مورد ارزشیابی قرار می‌گیرد که ۸ نمره‌ی آن مربوط به مباحث نیمسال اول است.

